

Lokale Educatieve Agenda

gemeente Borsele

2014 t/m 2017

“Werk in uitvoering”

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding.	2
2. Uitgangspunten.	3
3. Thema's.	4
4. Uitwerking thema's.	5
4.1. Zorg in en om de school.	5
4.1.1. Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).	5
4.1.2. Decentralisaties.	6
4.1.3. Zorgadviesteams (ZAT's).	8
4.1.4. Leerlingenvervoer.	9
4.1.5. Preventie aanbod in het onderwijs.	9
Gezondheidsbeleid.	9
Afgestemd en vraaggericht preventie aanbod.	10
Huiselijk geweld.	11
Discriminatie/pesten.	11
4.1.6. Schoolbegeleiding.	12
4.2. Onderwijsachterstandenbestrijding.	14
4.2.1. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE).	14
4.2.2. Leesbevordering.	16
4.3. Onderwijs en arbeidsmarkt.	17
4.3.1. Leerplicht en schoolverzuim.	17
4.3.2. Aansluiting onderwijs-/arbeidsmarkt.	17
4.4. Basis onderwijs- en jeugdbeleid.	18
4.4.1. Spreiding en bereikbaarheid.	18
4.4.2. Onderwijshuisvesting.	19
4.4.3. Voorschoolse voorzieningen.	20
4.4.4. Brede scholen.	21
4.4.5. Het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie.	22
4.4.6. Afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures.	23
4.4.7. Kwaliteit bewegingsonderwijs.	25
4.5. Doorlopende leerlijnen voorschools - PO - VO.	25
4.6. Financiële paragraaf.	26

1. Inleiding.

Aanleiding.

De Lokale Educatie Agenda (LEA) is een aantal jaren geleden geïntroduceerd. Dit om de veranderde bestuurlijke verhoudingen tussen gemeente en schoolbesturen vorm en inhoud te geven. De LEA is een instrument voor het maken van afspraken over (wettelijke) taken die onderwijs, voorschoolse sector en gemeente gezamenlijk hebben. In gezamenlijkheid moet worden bepaald welke onderwerpen op de LEA komen. In Borsele is de samenwerking vorm gegeven via de Overleggroep Lokaal Onderwijs Beleid (OLOB). In deze overleggroep zijn alle Borselse schoolbesturen, de voorschoolse sector en de gemeente vertegenwoordigd.

Inmiddels is een aantal jaren met een LEA gewerkt. Op deze agenda waren de volgende onderwerpen opgenomen:

- Bevorderen van integratie en tegengaan van segregatie (uitbreiding van de samenwerking tussen de Stichting Peuterspeelzalen Borsele en de Stichting Kinderopvang De Bevelanden, minimaal eens per twee jaar een gezamenlijke activiteit voor alle scholen).
- Inschrijvings- en toelatingsbeleid (afspraken over (tussentijdse) aanmelding van kinderen, gezamenlijke open dag in de gemeente, folder met alle onderwijsinstellingen).
- Burgerschap (vermelding in de schoolgidsen).
- Bestrijden van onderwijsachterstanden (uitvoering onderwijsachterstandenbeleid).
- Zorg in en om de school (uitbreiding van de consultatieteams naar de voorschoolse periode, evalueren consultatieteams).
- Zorgfunctie leerplichtambtenaar (beschrijven van de zorgfunctie van de leerplichtambtenaar en beleid ten aanzien van luxeverzuim).
- Ontwikkeling brede scholen (uitvoering brede school beleid).
- Bewegingsonderwijs (implementeren van de gewijzigde wetgeving ten aanzien van de bevoegdheden van leerkrachten).
- Huisvesting (op overeenstemming gericht overleg over het jaarlijkse huisvestingsprogramma en –overzicht).
- Schoolbegeleiding (subsiëring).

De aanbevelingen uit de LEA zijn voor het grootste deel uitgevoerd. Wat niet van de grond is gekomen is:

- het organiseren van een periodiek gezamenlijk evenement door de onderwijsinstellingen in het kader van het bevorderen van integratie en het tegengaan van segregatie. Achteraf bleek hier geen animo voor te bestaan binnen het onderwijsveld;
- het organiseren van een jaarlijkse open dag voor alle scholen in de gemeente. Ook hier bleek geen behoefte aan te bestaan binnen het onderwijsveld.

De huidige LEA is niet meer actueel. Afsproken is dat er een nieuwe LEA opgesteld gaat worden voor de periode 2014 t/m 2017.

Bij de samenstelling van de LEA 2014 t/m 2017 zijn de vaste kernpartners betrokken. Dit zijn:

- het onderwijs: de besturen van de Stichting Omnis scholen (openbaar), de Alphascholen groep (christelijk), SKOB (rooms katholiek), Prisma (interconfessioneel) en de Colon scholen (reformatorisch);
- de voorschoolse sector: Kibeo;
- de gemeente Borsele.

Er is een werkgroep LEA gevormd, waarin de bovengenoemde partijen zijn vertegenwoordigd. Deze werkgroep heeft de concept LEA uitgewerkt. Deze is vervolgens definitief vastgesteld in de OLOB van 02-09-2013.

In de thans voorliggende LEA is zoveel mogelijk rekening gehouden met landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen op het gebied van welzijn, onderwijs en zorg. Aangezien deze ontwikkelingen niet stil staan, is de kans aanwezig dat de afspraken die nu in de LEA zijn gemaakt, tussentijds aangepast moeten worden.

2. Uitgangspunten.

De LEA heeft als doel het ontwikkelen van beleid dat efficiënt en effectief is en dat het beleid van de betrokken partijen versterkt. Door over diverse onderwerpen afspraken te maken kan afstemming van beleid worden bereikt.

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 4 april 2013 de nieuwe nota integraal jeugdbeleid vastgesteld. De LEA is een aanvulling hierop.

In het gemeentelijk jeugdbeleid wordt uitgegaan van de normale ontwikkeling van de jeugd. Er ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opzoeken en de ontplooiing van de talenten van de kinderen/jongeren. Voor het gemeentelijk jeugdbeleid gelden de volgende uitgangspunten:

- Ouders zijn primair verantwoordelijk voor het opvoeden en opgroeien van kinderen en jongeren.
- Ouders worden, waar nodig, ondersteund en begeleid in deze verantwoordelijkheid.
- Professionals en vrijwilligers uit de omgeving van het kind/de jongere kunnen ook een positieve rol spelen in de ontwikkeling van de talenten van ouders en kinderen/jongeren.
- Belangrijk is dan dat er een positieve en veilige leefomgeving ontstaat, waar talenten ontwikkeld kunnen worden.
- Door versterking van de pedagogische kwaliteiten van professionals die te maken hebben met de kinderen/jongeren kunnen zij gericht inspelen op vragen en behoeften van kinderen/jongeren en hun ouders/opvoeders.

Hiermee kunnen alle betrokkenen in staat worden gesteld om optimaal te kunnen investeren in positief opvoeden, in de brede ontwikkeling van talenten, in bevordering van de gezondheid en een optimale schoolloopbaan van het kind. De nadruk ligt op het stimuleren, verbeteren en versterken van de mogelijkheden van een "normale" ontwikkeling van de kinderen / jongeren.

We willen voor de inwoners van de gemeente Borsele goed bereikbare voorzieningen van goede kwaliteit. We willen kinderen kansen bieden zich optimaal te ontwikkelen, zodat ze op volwaardige wijze kunnen participeren in de maatschappij.

We willen dit doen door:

- Zorg te dragen voor een goed bereikbare sociale infrastructuur van goede kwaliteit.
- Het verbeteren van de ontwikkelingskansen van kinderen.
- Het voorkomen en bestrijden van (onderwijs)achterstanden.
- Het realiseren van een ononderbroken onderwijsloopbaan.
- Het realiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn.
- Het bevorderen van de samenwerking tussen basisscholen en instellingen voor opvang en vrije tijd teneinde een sluitende aanpak te realiseren, met een aanbod van buitenschoolse activiteiten.

Sommige onderwerpen vragen een regionale aanpak. Binnen de Oosterschelderegio werken de gemeenten al samen op het terrein van de Centra voor Jeugd en Gezin, zorgadviesteams, leerplicht en onderwijsachterstandenbeleid. Passend Onderwijs is ook een onderwerp dat zich leent voor een regionale aanpak.

De OLOB is het orgaan waar afspraken kunnen worden gemaakt over LEA onderwerpen. Er wordt op dit moment gewerkt aan een overlegstructuur voor de regionale educatieve agenda (REA). Als er een REA is gerealiseerd, worden daar de regionale onderwerpen geagendeerd (in ieder geval passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten). In de OLOB zullen dan alleen nog de specifieke lokale zaken besproken worden.

De vaste partners van de LEA zijn de schoolbesturen, de voorschoolse sector en de gemeente. Voor wat betreft het basisonderwijs zijn dit op dit moment de besturen van de Omnischolien (7 scholen), Alphascholengroep (4 scholen), Stichting Katholiek Onderwijs Borsele (4 scholen), Prisma (1 school) en de Colon scholen (2 scholen). In de voorschoolse sector is dit op dit moment Kibeo Kinderopvang (met vestigingen in bijna alle dorpen). In Nisse is de kinderopvangorganisatie Windekind actief. Deze vormt (nog) geen onderdeel van de LEA. Wel is er contact over de mogelijkheden van voorschoolse educatie. Eventuele nieuwe vaste onderwijs- en/of kinderopvangpartners kunnen aansluiten.

Naast deze partners kunnen ook andere organisaties betrokken worden bij de LEA, dit afhankelijk van het onderwerp.

Tijdens de kaderstellende gemeenteraadsbijeenkomst over het jeugdbeleid op 24 mei 2012 heeft de gemeenteraad een aantal richtinggevende uitspraken gedaan voor de komende beleidsperiode. Van belang voor de LEA zijn dit o.a.:

- Het Integraal Kindcentrum (IKC) kan een oplossing bieden voor toekomstbestendig onderwijs. Er is daarvoor wel een visie nodig voor het totale onderwijsveld.
- Kwaliteit van het onderwijs staat voorop.
- Bestrijden van onderwijsachterstanden staat hoog op de prioriteitenlijst.
- De leerplicht moet meer prioriteit geven aan de begeleiding van MBO leerlingen.
- De schoolbesturen moeten zelf verantwoordelijkheid nemen om gevolgen van het dalend aantal leerlingen op te vangen, door o.a. verdere uitwerking van de samenwerking tussen de scholen.
- De ouders, school en schoolarts zijn verantwoordelijk voor de bestrijding van overgewicht van de Borselse jongeren.
- Het CJG moet kennis en expertise leveren voor vragen van ouders, jongeren en leerkrachten.
- Scholen moeten zelf uit een volledig aanbod kunnen kiezen, welke voorlichting/educatie over vergroten van weerbaarheid t.a.v. alcohol- en drugsgebruik zij willen geven.

3. **Thema's.**

Voor de komende jaren zijn er, gelet op de hiervoor genoemde uitgangspunten, een aantal thema's vastgesteld. In de volgende hoofdstukken worden deze thema's nader uitgewerkt. De ontwikkelingen worden beschreven en er wordt vastgelegd welke afspraken hierover zijn gemaakt met de betrokken partijen.

De volgende thema's zijn vastgesteld:

- Zorg in en om de school
- Onderwijsachterstandenbestrijding
- Onderwijs en arbeidsmarkt
- Basis onderwijs- en jeugdbeleid
- Doorlopende leerlijnen voorschools – PO - VO.

4. Uitwerking thema's.

4.1. Zorg in en om de school.

4.1.1. Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

De gemeenten in de Oosterschelderegio werken samen in de zorg voor jeugd. Deze gemeenten hebben een gezamenlijke visie en gezamenlijke doelstellingen voor de Centra voor Jeugd en Gezin vastgesteld. De visie is als volgt: "Het CJG vormt een laagdrempelige voorziening en is een knooppunt in het voorzieningenaanbod, waar jeugdigen, ouders/verzorgers en professionals terecht kunnen voor vragen en ondersteuning op het gebied van opvoeden en opgroeien. Zij krijgen direct antwoord of concrete ondersteuning vanuit het CJG en haar ketenpartners. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de regie, coördinatie en het faciliteren van het proces."

De doelen van de CJG's in de Oosterschelderegio zijn:

- De doelgroepen weten het CJG te vinden.
- Er is samenhang met de bestaande netwerken rondom het kind.
- Het CJG is effectief: één keer verhaal vertellen, één keer indiceren.
- Er is efficiënte ketenzorg.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin is geen organisatie op zich, maar bestaat uit een netwerk van relevante partijen die zich bezig houden met preventief jeugdbeleid. Een aantal van deze partijen biedt opvoedingsondersteuning vanuit hun basistaken, waarvoor ze subsidie ontvangen van de gemeente. Bij een aantal van deze partijen wordt bij het ontbreken van bestaand aanbod, ondersteuning ingekocht. In 2011 zijn convenanten afgesloten met de zorgaanbieders die onderdeel vormen van het netwerk CJG. Tevens is een convenant afgesloten met de zorgaanbieders en het onderwijs (incl. kinderopvang) over de aansluiting tussen de CJG's en de zorgadviesteams.

In Borsele is het CJG loket gerealiseerd in het gemeentehuis in Heinkenszand. Het netwerk van het CJG is echter veel groter en bestrijkt de gehele gemeente. De CJG-coördinator speelt een belangrijke rol in de vorming van het netwerk en de inzet van netwerkcoördinatie.

Er is nog geen dekkend aanbod voor opvoedingsondersteuning beschikbaar. Met name op het gebied van lichte opvoedondersteuning hebben diverse organisaties tezamen een enorm en soms ook overlappend aanbod. Ditzelfde geldt in mindere mate ook voor de zwaardere opvoedondersteuning zoals intensieve pedagogische thuisbegeleiding, maar dit is in het algemeen niet overlappend. Juist de vormen tussenin ontbreken nog in Zeeland. In opdracht van de Taskforce Jeugd Zeeland wordt nu onderzoek gedaan naar een afgestemd basisset opvoedondersteuning. Het doel hiervan is dat voor ouders een volledig en afgestemd aanbod van opvoedingsinterventies beschikbaar is en dat hierover afspraken zijn gemaakt met zorgaanbieders. De GGD en Bureau Jeugdzorg Zeeland leiden dit onderzoek.

Afspraken

De gemeente:

- Biedt opvoedondersteuning aan ouders aan via het netwerk Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het onderwijs en de voorschoolse sector:

- Betreft het Centrum voor Jeugd en Gezin bij opvoedondersteuning aan ouders.

4.1.2. Decentralisaties.

Er komen drie decentralisaties op gemeenten af: de zorg voor jeugd, ondersteunende begeleiding en de Participatiewet. Deze drie decentralisaties hebben tot doel meer samenhang tussen de verschillende sociale domeinen waarvoor gemeenten al verantwoordelijk zijn (arbeidsparticipatie, zorg, onderwijs (m.n. leerplicht) en welzijn). Met de val van het kabinet in het voorjaar van 2012 was de overgang van de begeleiding (van AWBZ naar gemeenten) met een jaar uitgesteld naar 1 januari 2014. Voor dit traject is voor de zeven gemeenten in de Oosterschelderegio een transitie-manager aangesteld. De begeleiding is als extra gemeentelijke taak toegevoegd aan de Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en zal ingaan per 1 januari 2015. De decentralisatie van de jeugdzorg wordt provinciaal opgepakt, waarbij de Taskforce Jeugd Zeeland een voortrekkersrol heeft. Doel is om medio 2013 in Zeeland duidelijkheid te hebben over zowel de transitie als de transformatie. De wet Zorg voor Jeugd geeft de verantwoordelijkheid voor de gehele jeugdzorg per 2015 aan de gemeenten.

De Centra voor Jeugd en Gezin zullen de poort worden naar de jeugdzorg. De Participatiewet gaat in per 2014. Onbekend is of en in welke vorm regelgeving in deze sector terugkomt. Zowel lokaal als regionaal/provinciaal wordt tussen de drie decentralisaties samenhang aangebracht via de uitwerking van het Sociale Domein. Het bestuur van het SWVO¹ is hierin de formele opdrachtgever. In de voorbereiding van de decentralisatie spelen de zorgaanbieders en het onderwijs een belangrijke rol.

Passend Onderwijs wordt wel de vierde decentralisatie genoemd. De wet Passend Onderwijs wordt met ingang van augustus 2014 ingevoerd. Het doel van Passend Onderwijs is om voor elk kind een passend aanbod onderwijs te doen. De school waar de ouder zich meldt is verantwoordelijk om een passend aanbod te doen. Als de school dit niet kan bieden, dan zal zij zelf met een alternatief aanbod moeten komen. Om inzicht te krijgen in welke school wat te bieden heeft worden schoolprofielen opgesteld. De samenwerkingsverbanden van het primair en voortgezet onderwijs (twee voor het basisonderwijs (waarvan één regionale in de Oosterschelderegio en één landelijke) en twee voor het voortgezet onderwijs (waarvan één regionale in de Oosterschelderegio en één landelijke)) zijn verplicht om een dekkend aanbod van onderwijszorg te bieden. Daarnaast moeten deze samenwerkingsverbanden elk een ondersteuningsplan opstellen waarin ze aangeven hoe ze passend onderwijs gaan aanbieden. Over dit ondersteuningsplan is afstemming met de gemeente nodig. In 2012 is gestart met afstemming met het basisonderwijs. Het Samenwerkingsverband Oosterschelderegio heeft een hoofdlijnen notitie opgesteld waarin de koers van het passend onderwijs beschreven is. Hierover zijn de gemeenten geïnformeerd.

---

¹ Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio

Door de ontwikkelingen op het gebied van passend Onderwijs en de decentralisatie van de jeugdzorg in 2015 naar de gemeenten, is er een groot belang voor de partners om de koppeling interne schoolstructuur en CJG te verbeteren. Goede preventie kan in veel gevallen grotere en zwaardere problematiek voorkomen en daarmee ook kosten verlagen. Dit gebeurt vanuit de voorlopersaanpak Passend Onderwijs. Door middel van een pilot bij het reformatorische onderwijs wordt onderzocht hoe de relatie school en CJG beter kan. Gedacht wordt aan een nauwere koppeling van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en school, waardoor kennis van de voorschoolse periode vanuit de JGZ gedeeld kan worden met de school. Hierdoor wordt de zorg voor de betreffende leerling ook op school voortgezet en hoeven ouders en/of kinderen ook niet opnieuw hun verhaal te doen. Door de flexibilisering van de JGZ is het ook mogelijk om jeugdverpleegkundigen die in de voorschoolse periode het kind volgen, dit ook in de schoolse periode (t/m 12 jaar) te doen.

Ook de relatie met het CJG, als netwerkorganisaties, en het onderwijs kan hiermee verbeteren. Dit omdat de JGZ een belangrijke partner is binnen het CJG en de link tussen het onderwijs en de preventieve jeugdzorg op deze manier zo optimaal mogelijk zal zijn.

Door het advies van de cie. De Winter over de taken en verantwoordelijkheden van de JGZ kan de transformatie van de GGD Zeeland een belangrijke worden. Door op een andere manier de organisatie van de Publieke gezondheid te organiseren en de adviezen van de cie. De Winter daarin voor de JGZ mee te nemen, zal de JGZ meer wijk- en kerngericht gaan werken. Dit zal zeker invloed hebben op de totale zorg voor de jeugd in onze gemeente.

Door de decentralisatie van de jeugdzorg, maar ook door diverse wetenschappelijke onderzoeken zoals "Drempels slechten" (2011), komt de vraag naar boven of de gemeente alleen moet blijven investeren in algemene voorzieningen (zoals in de huidige situatie) of dat er ook bekeken moet worden of er mogelijkheden van identiteitsgebonden hulpverlening kunnen zijn.

In het Borselse jeugdbeleid wordt uitgegaan van "Het kind centraal". Daarom wordt onderzocht welke gevolgen er te verwachten zijn voor de betreffende organisaties en de scholen, wanneer uitgegaan wordt van de vraag van het kind en niet van het aanbod van de hulpverlenende organisaties. Scholen moeten zich er ook bewust van zijn dat zij hierin ook een taak kunnen hebben in het kader van Passend Onderwijs.

Op dit moment is er nog geen zicht op eventuele financiële gevolgen voor de decentralisatie van de Jeugdzorg voor gemeenten en is dus niet bekend of er extra financiële middelen beschikbaar kunnen komen voor de identiteitsgebonden hulpverlening.

De uitwerking van Passend Onderwijs en de zorg voor jeugd dienen zo goed mogelijk op elkaar aan te sluiten met als doel om onderwijs/zorg zo goed mogelijk te regelen (efficiënt en effectief).

Afspraken.

De gemeente:

- Informeert de LEA partners over de decentralisaties en de gevolgen hiervan voor de partners.
- Draagt zorg voor de koppeling tussen Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd.
- Onderzoekt via de pilot voorlopersaanpak Passend Onderwijs hoe de relatie school, CJG en zorgadviesteams beter kan.
- Onderzoekt welke gevolgen er te verwachten zijn voor de betreffende organisaties en de scholen, wanneer uitgegaan wordt van de vraag van het kind en niet van het aanbod van de hulpverlenende organisaties.

Het onderwijs:

- Informeert de LEA partners over Passend Onderwijs en de gevolgen hiervan voor de partners.
- Draagt zorg voor de koppeling tussen Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd.

4.1.3. Zorgadviesteams (ZAT's).

Sinds een aantal jaren wordt gewerkt met ZAT's. Deze zijn georganiseerd naar denominatie. De coördinatie is uitbesteed aan Colon voor het reformatorisch onderwijs en aan het RPCZ voor de andere denominaties. Doel van de ZAT's is om leerlingen die in hun ontwikkeling worden bedreigd en waarvoor het huidige binnen- en bovenschoolse zorgaanbod niet meer toereikend is, besproken wordt met zorgaanbieders. Van daaruit kunnen de nodige acties worden ondernomen.

De organisatie en bekostiging van de ZAT's is gebaseerd op de notitie "inrichting van de zorgadviesteams in de regio Oosterschelde" die in 2009 is vastgesteld. De GGD Zeeland evalueert jaarlijks de ZAT's. Het resultaat van deze evaluatie wordt gebruikt voor verdere vormgeving van de zorg voor jeugd. Uit alle evaluaties van de ZAT's komt naar voren dat de samenwerking met bureau jeugdzorg zeeland (BJZ) belangrijk wordt gevonden gelet op hun kennis over de zorg voor jeugd. Daarnaast geeft het primair onderwijs aan dat de inbreng van de jeugd geestelijke gezondheidszorg (Ithaka) wordt gemist. Tot nu toe vormt de kinderopvang geen partij in de ZAT's. Eerder is er voor gekozen om via de jeugdgezondheidszorg jonge kinderen ter bespreking te brengen, eventueel op initiatief van de kinderdagopvang. De kinderopvang heeft elders positieve ervaringen met deelname aan ZAT's. Zo vindt zij afstemming met andere instanties over problematisch gedrag bij kinderen in de buitenschoolse opvang wenselijk. De mogelijkheid voor overleg in het ZAT door de kinderdagopvang is in Borsele wel formeel geregeld, maar daar wordt echter weinig tot geen gebruik van gemaakt.

Met de komst van Passend Onderwijs zullen de ZAT's naar verwachting een andere rol gaan spelen. De gemeenten, het onderwijs en de zorgaanbieders pakken dit op in het kader van zowel Passend Onderwijs als de decentralisatie jeugdzorg. Een aandachtspunt hierbij is de huidige organisatie van de ZAT's naar denominatie. Deze wijze van organisatie lijkt op gespannen voet te staan met een meer dorpsgerichte aanpak die wordt nagestreefd in het kader van een sterker preventief jeugdbeleid. Voor de komende periode wordt gekeken naar een zo effectief mogelijke inzet van de ZAT's zowel voor het onderwijs als voor het preventief jeugdbeleid.

Afspraken.

De gemeente:

- Maakt in overleg met de betrokken partijen afspraken over de toekomstige invulling van de ZAT's gekoppeld aan de decentralisatie jeugdzorg en Passend Onderwijs.

Het onderwijs:

- Werkt mee aan de evaluatie van de ZAT's.
- Verleent haar medewerking aan de ontwikkeling van de ZAT's, waarbij sprake is van efficiënte(re) en effectieve(re) inzet van zorg.

De voorschoolse sector:

- Verkent of de aanwezigheid van de kinderopvang bij de ZAT's noodzakelijk/ wenselijk is.

4.1.4. Leerlingenvervoer.

Leerlingen die zijn geïndiceerd voor het speciaal onderwijs of voor een speciale school voor basisonderwijs (sbo) kunnen een tegemoetkoming in de kosten voor leerlingenvervoer bij de gemeente aanvragen. Voor de uitvoering van het beleid is Verordening Leerlingenvervoer gemeente Borsele vastgesteld.

De gemeente heeft dit jaar een nieuw contract afgesloten met een vervoerder (t/m schooljaar 2017-2018).

Wat de gevolgen van Passend Onderwijs zijn voor de kosten van het leerlingenvervoer is nog niet duidelijk. Er bestaat enige zorg dat leerlingstromen uitgebreider gaan worden met de komst van de diverse schoolprofielen. In de komende periode zal hierover meer duidelijkheid gegeven moeten worden.

Afspraken.

Het onderwijs:

- Maakt inzichtelijk wat de gevolgen zijn van Passend Onderwijs voor leerlingenvervoer (eventueel REA onderwerp).

4.1.5. Preventie aanbod in het onderwijs.

Gezondheidsbeleid.

De gemeente heeft de wettelijke taak om de gezondheid van de burgers te bevorderen en te beschermen. Deze wettelijke taak ligt vast in de Wet Publieke gezondheid. Alle gemeenten moeten iedere vier jaar een lokale gezondheidsnota vaststellen, waarin vermeld staat wat gemeenten doen om de inwoners gezond te houden. Gemeenten moeten de door het Rijk vastgestelde en voor alle gemeenten landelijk geldende speerpunten opnemen in de gezondheidsnota, maar kunnen daarnaast ook hun eigen speerpunten vaststellen.

In de Oosterschelderegio hebben de zeven gemeenten ervoor gekozen om gezamenlijk een regionale gezondheidsnota op te stellen, met daaraan gekoppeld per gemeente een lokale paragraaf.

De Borsele gezondheidsnota beschrijft de speerpunten voor de periode 2013 t/m 2016 en is een actualisatie van de nota "Gezond en wel in de Oosterschelderegio" (die geldig was voor de periode 2009 t/m 2012):

- Preventie genotmiddelen
- Gezond gewicht
- Psychische en psychosociale problematiek.

Deze prioriteiten zijn gebaseerd op de landelijke prioriteiten, de regionale gegevens over de gezondheidssituatie en de aandachtspunten vanuit de gemeenteraden (in 2008 vastgesteld). De gemeente vindt het wenselijk dat deze speerpunten gedeeld worden door het onderwijs, zodat het preventieve gezondheidsbeleid ook gezamenlijk vormgegeven kan worden. Wanneer scholen bovenstaande speerpunten meenemen in hun aanbod in de lessen, zal het effect van dit preventieve beleid groter zijn. Het onderwijs is een zeer belangrijke vindplaats van kinderen en ouders.

De afgelopen jaren is fors ingezet op bewustwording van alcoholgebruik onder met name jongeren, en ook ouders. Zowel lokaal, regionaal en provinciaal zijn er diverse preventieactiviteiten georganiseerd voor jongeren, ouders en hun netwerk. Voorbeelden hiervan zijn stapavonden voor ouders, het aanbieden van alcoholvrije drankjes aan jongeren tijdens feesten, workshops en andere vrijetijdsactiviteiten, een extra bijeenkomst over alcohol tijdens de opvoedcursussen, enz. Bij de uitvoering van de preventieactiviteiten wordt vaak Indigo ingezet, maar ook andere partijen werken mee aan het preventieaanbod. Zo bezoekt HALT jaarlijks de scholen met preventieactiviteiten. Scholen maken aan de hand van het aanbod van HALT een keuze voor een gastles.

Voor het onderwijs is de methode “De Gezonde School en Genotmiddelen” een instrument dat ingezet kan worden. In de gemeente Borsele zijn er nog geen scholen die met deze methode werken. Scholen in Goes en Reimerswaal werken al wel met de methode. Om scholen te stimuleren hier mee aan de slag te gaan, kan door de gemeente een eenmalig bedrag beschikbaar gesteld worden voor de opstartkosten. Dit zal gefaseerd moeten gebeuren.

Afgestemd en vraaggericht preventie aanbod.

In opdracht van de Taskforce Jeugd Zeeland wordt in de regio Oosterschelde een project uitgevoerd om tot een meer afgestemd en vraaggericht preventieaanbod voor het onderwijs te komen. Aan het project nemen de zorgaanbieders, het onderwijs, de kinderopvang en de gemeenten deel. De gemeenten nemen deel vanuit hun verantwoordelijkheid voor het gezondheidsbeleid, maar ook vanuit hun positie in de financiering van (zorg) instellingen. Met elkaar is afgesproken om tot meer te komen dan een lijstje met preventieaanbod. Het streven is om met elkaar tot een dialoog te komen die leidt tot verdieping, kwaliteitsverbetering, betere onderlinge afstemming van het aanbod en betere afstemming op de behoefte aan preventie activiteiten. Het effect van dit alles is dat dit uiteindelijk leidt tot efficiënter omgaan met tijd en middelen, zowel voor degene die het aanbod financiert, uitvoert als ontvangt. Er ontstaat hierdoor een netwerk van professionals uit overheid, zorgaanbieders en onderwijs die in dezelfde regio actief zijn rondom jeugd, onderwijs en opvang. Inmiddels zijn gezamenlijk de volgende zes speerpunten benoemd:

- weerbaarheid en sociale vaardigheden vergroten
- bevorderen van een gezond leefpatroon
- voorkomen van verslaving
- omgaan met seksualiteit
- voorkomen van financiële problemen
- omgaan met verlies, ervaringen door scheiden en rouw .

Om te ervaren hoe gekomen kan worden tot procesafspraken, worden in de Oosterschelderegio proeven uitgevoerd in Goes en Reimerswaal. Doel hiervan is te komen tot maatwerkpreventieprogramma's met een goede

aansluiting bij de omgeving en waarbij voor wat betreft inhoud en financiën overeenstemming is tussen onderwijs en overheid.

Huiselijk geweld.

Helaas zijn nog teveel kinderen het slachtoffer van huiselijk geweld. Kinderen kunnen in hun thuissituatie zelf (psychisch of lichamelijk) mishandeld worden, maar ook kunnen zij getuige zijn van een geweldssituatie in het gezin. Dit laatste kan ook enorme gevolgen hebben voor het kind op dat moment, maar ook op latere leeftijd.

Uit onderzoek is namelijk gebleken dat kinderen, die slachtoffer zijn van huiselijk geweld, op latere leeftijd vaak de daders worden. Dit omdat zij niet beter weten of niet adequaat geholpen zijn. Belangrijk is dus dat voorkomen wordt dat kinderen slachtoffer zijn van huiselijk geweld en wanneer ze het toch zijn, dat er zo snel mogelijk de juiste hulpverlening opgestart wordt.

Helaas is het signaleren van huiselijk geweld een moeilijke zaak. Veelal zullen kinderen het niet vertellen en is het van belang dat signalen herkend worden. Hierbij hebben de scholen en kinderopvang een belangrijke signaalfunctie. De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling geeft scholen en kinderopvang hierin al een taak.

Het is belangrijk dat er een nauwe samenwerking is en blijft tussen de scholen, de kinderopvang en het Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland (SHGZ), waarbinnen op korte termijn ook het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) gepositioneerd zal worden. Ook hier moeten er een goede contacten zijn tussen de scholen en het CJG. De preventieve ondersteuning die vanuit het CJG geboden kan worden, zal uiteindelijk een positieve invloed op de toekomst van het (mishandelde) kind hebben.

Discriminatie/pesten.

Helaas blijkt er ook onder kinderen regelmatig gediscrimineerd te worden. Voorbeelden hiervan zijn pesten en het vormen van groepen vanuit de verschillende scholen in een dorp, die tegen elkaar ingaan.

Om bij kinderen te starten met verdraagzaamheid ten opzichte van anderen, is het van belang dat de scholen naast de wettelijke taken op gebied van anti pest beleid en pestprotocollen, ook aandacht besteden aan de versterking van de weerbaarheid van de kinderen en aan het tegen gaan van discriminatie van andere kinderen op gebied van o.a. uiterlijk, geloofsovertuiging, school etc.

De gemeente heeft de Brede Impulsregeling (combinatiefuncties) benut om op de Borselse basisscholen weerbaarheidstrainingen in te voeren. In de periode schooljaar 2013-2014, schooljaar 2014-2015, schooljaar 2015-2016 en schooljaar 2016-2017, zal ShiranSport weerbaarheidstrainingen geven aan de leerlingen van groep 6,7 en 8 van de Omnischolen en 2 scholen van de Alphascholen groep. De gemeente verstrekt de stimuleringsbijdrage vanuit de Brede Impulsregeling, ter hoogte van maximaal € 1.800,- per schooljaar. Voor de periode 2013 t/m 2017 betaalt de gemeente tevens een bedrag van € 0,75 per leerling. De resterende kosten worden door de deelnemende schoolbesturen betaald.

Afspraken.

De gemeente:

- Ondersteunt activiteiten van de scholen in het kader van preventie verslavingszorg.
- Verstrekt een eenmalige bijdrage aan scholen voor de opstartkosten van de methode "De Gezonde School en Genotmiddelen".
- Informeert de LEA partners over het regionale project afgestemd en vraaggericht preventieaanbod voor het onderwijs.

- Stelt de scholen in staat om met gebruikmaking van de Brede Impulsregeling (combinatiefuncties) weerbaarheidstrainingen in te voeren.

Het onderwijs:

- Bekijkt de mogelijkheid om de methode “De Gezonde School en Genotmiddelen” in te gaan voeren.
- Verleent medewerking om te komen tot een meer afgestemd en vraaggericht preventieaanbod.
- Spant zich in voor ouderbetrokkenheid bij preventiethema’s.
- Draagt zorg voor uitvoering van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en voor de samenwerking met het Steunpunt Huiselijk Geweld Zeeland (SHGZ), het AMK en het CJG.
- Voert een anti pest beleid en draagt zorg voor naleving van het pestprotocol.
- Bekijkt de mogelijkheid om een methode te gaan gebruiken, waarbij wordt ingezet op gedragswijziging van de groep (preventieve aanpak).
- Besteedt aandacht aan de versterking van de weerbaarheid van de kinderen en aan het tegen gaan van discriminatie van andere kinderen op gebied van o.a. uiterlijk, geloofsovertuiging, school etc.
- Bekijkt de mogelijkheid om met gebruikmaking van de Brede Impulsregeling (combinatiefuncties) weerbaarheidstrainingen in te voeren.

De voorschoolse sector:

- Verleent medewerking om te komen tot een meer afgestemd en vraaggericht preventieaanbod.

4.1.6. Schoolbegeleiding.

De gemeente subsidieert al jaren twee schoolbegeleidingdiensten namelijk Driestar Educatief (voor de reformatorische scholen) en RPCZ (voor alle andere scholen). De subsidie gebeurt op basis van leerlingenaantallen. In 2004 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden. Vanaf die datum zijn de rijksmiddelen rechtstreeks naar de schoolbesturen gegaan en heeft de gemeente formeel geen taak meer in dit verband. Echter, door de gezamenlijke Zeeuwse gemeenten is toen afgesproken dat de gemeenten minimaal hetzelfde bedrag als de schoolbesturen aan schoolbegeleiding blijven besteden. Dit in verband met het behoud van de onderwijsinfrastructuur in Zeeland (RPCZ) en de kwaliteit van het onderwijs in het algemeen. Desalniettemin waren er in 2013 gemeenten die onder financiële druk het voornemen hadden om de subsidiëring (drastisch) te verlagen. Dit zou ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van het onderwijs en mogelijk zou dit kunnen leiden tot het drastisch verkleinen of zelf verdwijnen van het RPCZ uit Zeeland. Dit is besproken in het VZG portefeuillehoudersoverleg onderwijs. Geconstateerd is dat de Zeeuwse gemeenten het wenselijk vinden om het kenniscentrum RPCZ te behouden voor Zeeland. In het VZG portefeuillehoudersoverleg onderwijs is uitgesproken om de subsidie schoolbegeleiding te handhaven en deze op minimaal 75% van het huidige bedrag te handhaven.

De contracten schoolbegeleiding met RPCZ en Driestar Educatief lopen op 31 december 2013 af. Voor de periode 2014 t/m 2017 dienen nieuwe contracten afgesloten te worden. Het gemeentelijk budget voor schoolbegeleiding bedraagt vanaf 2014 nog € 98.708. Dit bedrag is bestemd voor RPCZ en Driestar Educatief. Dit is 75% van het huidige budget. Dit is conform de opdracht van de gemeenteraad om te bezuinigen op het gemeentelijk budget en conform de uitgesproken intenties in het VZG portefeuillehoudersoverleg onderwijs.

In de OLOB van 6 juni 2013 is afgesproken de volgende uitgangspunten te hanteren voor de nieuwe contracten:

- De gemeente vindt het van belang dat in Zeeland het kenniscentrum RPCZ behouden blijft. Verder vindt de gemeente het van belang dat scholen voldoende schoolbegeleiding kunnen ontvangen in verband met behoud en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. In verband hiermee blijft de gemeente voor de duur van de convenantperiode investeren in schoolbegeleiding.
- De gemeente stelt voor de duur van de convenantperiode jaarlijks een bedrag van € 98.708 beschikbaar voor schoolbegeleiding. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de VZG-norm (dit kan ook +/- zijn).
- Het gemeentelijk budget wordt jaarlijks verdeeld tussen RPCZ en Driestar Educatief op basis van het aantal leerlingen van de in dat jaar te begeleiden scholen.
- Voor de bepaling van het aantal leerlingen en het beschikbare budget per school per kalenderjaar wordt uitgegaan van het aantal leerlingen op de teldatum voorafgaand aan het subsidiejaar (dus voor 2014 wordt uitgegaan van de leerlingentelling op 1 oktober 2013).
- Het behoud van het kenniscentrum RPCZ is een gezamenlijke belang. Daarom zijn de schoolbesturen verplicht om jaarlijks minimaal de totale rijksvergoeding die zij ontvangen voor schoolbegeleiding, te besteden aan schoolbegeleiding. 75% van dit bedrag moet volledig worden ingezet bij de huidige schoolbegeleidingsdienst. De schoolbesturen leggen jaarlijks verantwoording af aan de gemeente over de besteding van de eigen middelen (voor 1 mei), voor zover deze niet besteed zijn bij de huidige schoolbegeleidingsdienst.
- De gemeente heeft aangegeven de middelen beleidsrijker te willen inzetten, e.e.a. passend binnen het lokaal onderwijs- en jeugdbeleid. De gemeentelijke middelen dienen ingezet te worden op de speerpunten "onderwijsinnovatie" en "zorg en begeleiding algemeen". Deze onderwerpen passen bij de ontwikkelingen van passend onderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en preventief jeugdbeleid. Hierbij gelden de volgende kaders:
  - o Het gemeentelijk budget wordt ingezet voor structurele verbetering van de onderwijskwaliteit (niet voor incidentele aanpak);
  - o Het gemeentelijk budget wordt ingezet voor verbetering van de kwaliteit van leerkrachten (maar geen nascholing), het team en de onderwijs- en zorgstructuur van de school (niet voor individuele leerlingen).
  - o Jaarlijks worden hiervoor jaarafspraken opgesteld.

Voor de onderdelen "zorg en begeleiding individueel" en "management en organisatie" worden de schoolbesturen geacht hun eigen schoolbegeleidingsgelden in te zetten. Uiteraard kunnen deze ook worden ingezet voor de onderdelen "onderwijsinnovatie" en "zorg en begeleiding algemeen". Voor de besteding van de schoolbestuurlijke middelen worden jaarlijks jaarafspraken opgesteld.

Afspraken.

De gemeente:

- Stelt gedurende de periode 2014 t/m 2017 jaarlijks een bedrag van € 98.708 beschikbaar voor schoolbegeleiding (met jaarlijkse index). De inzet van deze middelen gebeurt conform de afgesproken uitgangspunten en de afgesloten convenanten.

Het onderwijs:

- Besteedt minimaal de totale rijksvergoeding die zij in de lump sum ontvangen voor schoolbegeleiding ook daadwerkelijk aan schoolbegeleiding.
- Zet 75% van dit bedrag in bij de huidige schoolbegeleidingsdienst.
- Legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeente over de besteding van de eigen middelen, voor zover deze niet besteed zijn bij de huidige schoolbegeleidingsdienst.
- Zet de middelen in conform de afgesproken uitgangspunten en de afgesloten convenanten.

4.2. Onderwijsachterstandenbestrijding

4.2.1. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

De gemeente Borsele voert al een aantal jaren een onderwijsachterstandbeleid. In 2010 is er een belangrijke ontwikkeling op dit terrein geweest met de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE). De implementatie van deze wet is in regionaal verband opgepakt (Oosterschelderegio). Voor de periode 2011 – 2014 is een meerjarenplan VVE vastgesteld. Dit wordt op dit moment uitgevoerd, aan de hand van jaarlijkse activiteitenplannen. Dit plan betreft echter de voorschoolse periode. Ook voor de vroegschoolse periode moeten afspraken worden gemaakt. Alle basisscholen, peutergroepen en kinderdagverblijven in de gemeente Borsele zijn aangemerkt als VVE-locatie. In 2011 is gestart met het aanbieden van 10 uur VVE aan doelgroepkinderen. Op basis van de gewichtentelling bij kleuters, zouden er in Borsele 29 peuters zijn die tot deze doelgroep behoren en die een extra aanbod VVE dienen te krijgen. Dit aantal plaatsen is gerealiseerd. In 2011 is Zeeuws breed gewerkt aan een Samenwerkingsovereenkomst met de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), de kinderopvang en het onderwijs met betrekking tot de doelgroepbepaling en de toeleiding van doelgroepkinderen. De meeste gemeenten in de provincie hanteren een bredere definitie van doelgroepkinderen VVE dan die van het Rijk. Deze rijksregeling is gericht op de kinderen van ouders met een beperkte opleiding (de gewichten kinderen). Gekozen is echter voor een doelgroep die bestaat uit alle kinderen die op de terreinen taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling een extra steuntje in de rug moeten krijgen. De toeleiding naar de voorschoolse educatie is op dit moment nog niet optimaal. In overleg met de JGZ wordt de doorverwijzing in de eerste helft van 2013 geoptimaliseerd, inclusief registratie. Tot slot is een overleg gestart met het onderwijsveld en de voorschoolse sector om te komen tot resultaatafspraken en is begonnen met de opzet van een monitor. Deze zaken zullen in de loop van 2013 worden afgerond.

Bij het samenstellen van het meerjarenplan VVE is gekeken naar het gevoerde beleid in de afgelopen jaren. Geconcludeerd kan worden dat het VVE beleid in Borsele goed op de kaart staat, maar dat er nog wel verbeteringen nodig zijn. Met name borging, evaluatie en doorvertaling van de aanwezige kennis over VVE naar de werkvloer behoeven nog de nodige aandacht. Ook het gericht stimuleren van de (taal)ontwikkeling, het bevorderen van het aanpakgedrag van kinderen en het stimuleren van de ontwikkeling naar aanleiding van de registratiegegevens uit KIJK dienen nog verder ontwikkeld c.q. verdiept te worden. Daarnaast vormt ouderbetrokkenheid een speerpunt.

Om een kwalitatief goed VVE-aanbod te realiseren is een aantal thema's centraal gesteld. Deze zijn als volgt:

- observatie en registratie in het kader van vroegsignalering en ontwikkelingsstimulering
- (taal)ontwikkelingsstimulering
- communicatie met en betrekken van ouders
- optimaal educatief handelen
- kwaliteitsbeleid binnen VVE
- samenwerking voorschoolse en vroegschoolse voorzieningen
- bereik doelgroepkinderen
- extra ontwikkelingsstimulering voor doelgroepkinderen
- rapportage richting gemeente over systematische evaluatie en verbetering van VVE.

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2012 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Hierbij is zowel het gemeentelijk beleid als de kwaliteit van de VVE-locaties meegenomen. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat we in Borsele op de goede weg zijn, maar dat er nog wel verbeterpunten zijn, met name op het gebied van:

- toeleiding doelgroepkinderen;
- ouderbetrokkenheid;
- interne kwaliteitszorg van de VVE-locaties;
- doorgaande lijn;
- resultaatafspraken.

Het huidige VVE plan loopt tot en met 2014. De continuering van VVE na 2014 is mede afhankelijk van de plannen van de rijksoverheid.

Afspraken.

De gemeente:

- Bewaakt de uitvoering van het meerjarenbeleid VVE met extra aandacht voor de verbeterpunten uit de bestandsopname van de Onderwijsinspectie.
- Neemt het initiatief om te komen tot resultaatafspraken voor de vroegschoolse educatie.
- Maakt afspraken over en bewaakt het effect van de rol van de JGZ voor wat betreft toeleiding van doelgroepkinderen naar de voorschoolse educatie.

Het onderwijs:

- Optimaliseert de prestaties van kinderen door hen kwalitatief goed onderwijs te bieden.
- Werkt mee aan het realiseren van de doorgaande lijn, zowel in het kader van overdracht van gegevens van kinderen van de voorschoolse periode naar de vroegschoolse periode, als afstemming van programma's.
- Levert gegevens aan voor de VVE monitor, conform de gemaakte afspraken.
- Vaardigt vertegenwoordigers uit naar de kerngroepoverleggen
- Werkt samen met de voorschoolse sector aan de uitvoering van de VVE.

De voorschoolse sector:

- Draagt zorg voor de uitvoering van het meerjarenbeleid VVE.
- Draagt zorg voor een VVE aanbod dat voldoet aan de kwaliteitseisen.
- Legt verantwoording af over de resultaten van VVE, inclusief het bereik van doelgroepkinderen.
- Werkt mee aan het realiseren van de doorgaande lijn, zowel in het kader van overdracht van gegevens van kinderen van de voorschoolse periode naar de vroegschoolse periode, als afstemming van programma's.
- Levert gegevens aan voor de VVE monitor, conform de gemaakte afspraken.
- Vaardigt vertegenwoordigers uit naar de kerngroepoverleggen
- Werkt samen met de vroegschoolse sector aan de uitvoering van de VVE.

4.2.2. Leesbevordering.

Bij het toekomstige bibliotheekbeleid zal de nadruk komen te liggen op de jeugd. De bibliotheek richt zich daarbij primair op de leeftijdscategorie 0-12 jaar, maar streeft naar een doorgaande lijn naar het voortgezet onderwijs.

De doelstellingen zijn:

- stimuleren taalontwikkeling en denkkracht van kinderen en jeugd ter voorkoming van taalachterstanden;
- stimuleren van informatievaardigheden als basis voor participatie en zelfredzaamheid in de complexe gemedialiseerde maatschappij.

De bibliotheek wil dit doen door de volgende aanpak:

- de bibliotheek levert kennisdiensten voor jeugd en onderwijs (voorschoolse instellingen en primair onderwijs) op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid;
- de bibliotheek ondersteunt en versterkt ouders en instellingen d.m.v. de inzet van collectie, leesconsulenten, lespakketten en kennis/expertise;
- de bibliotheek maakt daarvoor gebruik van landelijke concepten zoals de Bibliotheek op School (BoS) en Boekstart.

Hiervoor gelden de volgende randvoorwaarden:

- strategische samenwerking met alle onderwijskoepels;
- samenwerking in het provinciale en landelijke bibliotheeknetwerk;
- voortdurende aandacht voor kwaliteit van dienstverlening en klantbehoeften;
- afspraken over vorm en omvang van de Bibliotheek op school in relatie tot omvang van de school
- ombuiging in de bibliotheekbegroting van vestigingen naar kennisdiensten.

In Borsele is het project Boekstart voor ouders met baby's inmiddels ingevoerd. Ouders met een kind van 3 maanden oud ontvangen een brief met daarin de uitnodiging om het Boekstart-koffertje af te halen en om hun kind lid te maken van de bibliotheek. Op deze wijze wijst de gemeente ouders van jonge kinderen op het belang van (voor)lezen.

Zoals het er nu naar uit ziet zullen de werkzaamheden van de bibliotheek verschuiven naar dienstverlening op de scholen. Hierover worden de komende periode afspraken gemaakt.

Afspraken.

De gemeente:

- Subsidieert en faciliteert het project Boekstart.
- Maakt afspraken met de bibliotheek over leesbevordering op de scholen.

- Betreft het onderwijs hierbij.

4.3. Onderwijs en arbeidsmarkt

4.3.1. Leerplicht en schoolverzuim.

De uitvoering van de Leerplichtwet is ondergebracht bij het Regionaal Bureau Leerplicht Oosterschelderegio (RBL, gemeenschappelijke regeling). Er is gekozen voor een gemeenschappelijke regeling om de kwaliteit en de dienstverlening op een hoger plan te brengen en om een eenduidige en consistente handhavingstrategie te kunnen volgen. Om de relatie tussen verzuim en zorg voor de jeugd op te pakken, schuift het RBL op afroep bij het zorgadviesteam aan.

Op het gebied van leerplicht speelt onder andere de vraag hoe scholen om gaan met luxe verzuim. Directies van scholen worden nogal eens geconfronteerd met aanvragen om een extra vakantie en/of vrije dagen. De Leerplichtwet is helder: een extra vakantie kan niet aan de orde zijn. Alleen als het beroep van (één van) de ouders het niet toelaat dat een vakantie wordt gehouden in de reguliere schoolvakantie(s), dan behoort een uitzondering tot de mogelijkheden. Het gaat dan veelal om een beroep in de toeristische of recreatieve sector. Het verlof – tot maximaal 10 dagen – wordt bij de directie aangevraagd en – als het past binnen de richtlijnen- door de directie verleend. Doordat de aanvraag voor extra vakantie enkel mag gaan om minder dan 10 schooldagen is de directeur van de school bevoegd een besluit te nemen. De wettelijke voorschriften voor het verlenen van vakantieverlof door de directeur van de school zijn eenduidig, maar de manier waarop betrokkenen er mee omgaan kan verschillen. Belangrijk is dat alle scholen op één lijn zitten en eenzelfde werkwijze hanteren.

Afspraken.

De gemeente:

- Bewaakt de taak van het RBL.
- Draagt zorg voor terugkoppeling vanuit RBL door het jaarverslag leerplicht te bespreken in de OLOB.

Het onderwijs:

- Draagt zorg voor strikte naleving van de bepalingen uit de Leerplichtwet ten aanzien van het verlenen van verlof.
- Hanteert het door het RBL opgestelde formulier.
- Meldt ongeoorloofd verzuim te allen tijde aan het RBL.

4.3.2. Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.

De opleiding van jongeren dient zo goed mogelijk aan te sluiten bij hun (toekomstige) positie op de arbeidsmarkt. Jongeren dienen tijdens hun schoolloopbaan een weloverwogen keuze te maken die past bij hun talenten, maar ook bij de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Op de Zeeuwse arbeidsmarkt is/komt een gebrek aan technisch personeel. Door kinderen al op jonge leeftijd in contact te brengen met wetenschap en techniek, kan de belangstelling hiervoor wellicht worden vergroot. Techniek (officieel 'natuur & techniek') is opgenomen in de kerndoelen voor het basisonderwijs. Door deze kerndoelen zijn scholen feitelijk verplicht om met techniek aan de slag te gaan.

Afspraken.

Het onderwijs:

- Stimuleert de leerlingen om aan de slag te gaan met techniek.

4.4. Basis onderwijs- en jeugdbeleid

4.4.1. Spreiding en bereikbaarheid.

De instandhouding van scholen is een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De gemeente heeft hier geen zeggenschap over. De gemeente heeft echter wel belang bij een goede onderwijsinfrastructuur (voldoende toegankelijk, voldoende spreiding, voldoende kwaliteit). Het uitgangspunt van de gemeente is steeds geweest om in ieder dorp een basisschool te behouden.

Door een afname van het aantal kinderen in de gemeente is dit geen haalbare kaart gebleken. Intussen hebben Ellewoutsdijk en Baarland geen school meer. Met ingang van het schooljaar 2014-2015 zal dit ook voor 's-Heer Abtskerke gelden. Uit het rapport "Een nieuwe realiteit" (onderzoek van de Onderwijs Autoriteit Zeeland in 2013) is gebleken dat het leerlingenaantal van de Borsele scholen de komende jaren nog verder zal afnemen. Als er geen actie wordt ondernomen is het gevaar aanwezig dat scholen lukraak gaan omvallen.

Op dit moment komen scholen die minder dan 145 leerlingen hebben, in aanmerking voor de zogenaamde kleine scholentoeslag. In Borsele zijn dat 14 (van de 18) scholen. Door deze regeling is het voor scholen financieel gezien niet interessant om samen te gaan werken c.q. te gaan fuseren met andere scholen. De staatssecretaris is voornemens om deze regeling te gaan veranderen. In deze plannen blijft het geld van de kleine scholentoeslagen beschikbaar, maar wordt dat op een andere manier ingezet. Deze nieuwe toeslag zou regionaal worden toegewezen. Op die manier kan samenwerking tussen scholen en schoolbesturen gestimuleerd worden, denkt de staatssecretaris.

De Jongerenraad Borsele (JRB) heeft op verzoek van de toenmalige wethouder Onderwijs, in het verleden ook een advies uitgebracht over het voortbestaan van de kleine scholen. Voor de JRB was de kwaliteit belangrijker dan het feit dat er op iedere kern een school zou moeten staan.

De gemeente is samen met het onderwijsveld en de voorschoolse sector bezig met een traject om te komen tot een kwaliteits- en bereikbaarheidsplan voor onderwijs- en opvangvoorzieningen (routekaart). Dit project wordt gefinancierd door het ministerie van OCenW, de provincie Zeeland en een aantal proefgemeenten (waaronder Borsele). Het project wordt begeleid door het RPCZ. Inmiddels is door de betrokkenen een aantal uitgangspunten geformuleerd. Het formuleren van een concreet antwoord op de problematiek blijkt niet eenvoudig. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat er in Borsele 6 schoolbesturen met verschillende denominaties werkzaam zijn, die ieder voor zich hechten aan behoud van de eigen scholen. Hoewel dit aan de ene kant een begrijpelijke reactie is, is het van belang te onderkennen dat het waarborgen van de toekomstbestendigheid van het onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Samenwerking tussen schoolbesturen onderling, met de gemeente en de ketenpartners is hierbij van groot belang.

Afspraken.

De gemeente:

- Initieert de voortgang van de routekaart.

Het onderwijs:

- Werkt pro actief mee aan de routekaart.

- Verstreckt inzicht in de toekomst van samenwerking met andere schoolbesturen in de regio en de toekomst van de scholen.

De voorschoolse sector:

- Werkt pro actief mee aan de routekaart.
- Verstreckt inzicht in de toekomst van de peutergroepen en kinderdagverblijven.

4.4.2. Onderwijshuisvesting.

De gemeente is verantwoordelijk voor de voorzieningen in de huisvesting. Wat hieronder wordt verstaan is opgenomen in de Wet op het primair onderwijs en in de gemeentelijke huisvestingsverordening onderwijs.

De laatste jaren heeft de gemeente fors geïnvesteerd in de schoolgebouwen:

- Er zijn nieuwe (brede) scholen gerealiseerd in Borssele, 's-Gravenpolder, Hoedekenskerke, 's-Heerenhoek en Ovezande;
- Er hebben uitbreidingen c.q. verbouwingen plaatsgevonden in Borssele, Driewegen, 's-Heer Abtskerke, Heinkenszand, Kwadendamme, Lewedorp, Nisse, Nieuwdorp en Oudelande (in het kader van het brede school beleid, onderwijskundige vernieuwingen en/of verbetering binnenklimaat).

In 2011 is het Integraal Huisvestingsplan welzijnsaccommodaties gemeente Borsele (IHP) vastgesteld. Dit plan geeft inzicht in de huidige en toekomstige behoefte van onder andere schoolgebouwen.

Ieder jaar stelt de gemeente een huisvestingsprogramma en overzicht op. Het IHP wordt hiervoor als basis gebruikt. Ook leerlingenprognoses en meerjarenonderhoudsplanningen van de schoolgebouwen worden hierbij betrokken. Tot en met 2014 zijn geen investeringen opgenomen op het programma. Er is er alleen groot onderhoud opgenomen. Ook na 2014 zijn er volgens het meerjareninvesteringsprogramma geen investeringen voorzien.

De rijksoverheid is voornemens om de verantwoordelijkheid voor het groot onderhoud van de schoolgebouwen over te hevelen van de gemeente naar de schoolbesturen. Dit per 1 januari 2015. Wat de (financiële) gevolgen hiervan zijn, is op dit moment nog niet duidelijk.

De gemeente blijft economisch eigenaar van de schoolgebouwen. Dit betekent dat een schoolgebouw dat niet langer door een schoolbestuur wordt gebruikt, terug komt naar de gemeente. Voor de gemeente is het daarom van belang dat een schoolgebouw goed wordt onderhouden. Echter ook voor de schoolbesturen is dit belangrijk. Het gebouw is immers één van de visitekaartjes van de school. Het is wenselijk om hierover nadere afspraken te maken, met name over het kwaliteitsniveau van het onderhoud.

Ontwikkelingen als passend onderwijs, de routekaart en beleidswijzigingen van de rijksoverheid kunnen gevolgen hebben voor de onderwijshuisvesting. Op dit moment zijn deze gevolgen nog niet inzichtelijk. Het is niet ondenkbaar dat er meer regionale planvorming zal moeten komen. Wel is duidelijk dat de gemeente weinig financiële mogelijkheden heeft voor het doen van nieuwe investeringen. Dit als gevolg van noodzakelijke bezuinigingen en uitname van middelen uit het Gemeentefonds door de rijksoverheid voor onderwijshuisvesting.

Als gevolg van een daling van het aantal leerlingen is in de loop van de tijd bij een groot aantal schoolgebouwen formele leegstand ontstaan. Deze leegstand kost zowel de schoolbesturen als de gemeente geld. Er wordt hier immers geen rijksvergoeding voor verstrekt. Verhuur en/of medegebruik van deze leegstand kan een manier zijn om hiervoor inkomsten binnen te halen. In de Wet op het primair onderwijs en in de huisvestingsverordening onderwijs

zijn hierover bepalingen opgenomen. Het is wenselijk om hiervoor nadere beleidsregels op te stellen.

Afspraken.

De gemeente:

- Laat om de twee jaar leerlingenprognoses maken.
- Laat samen met het onderwijsveld en de voorschoolse sector om de twee jaar meerjarenonderhoudsplanningen maken.
- Maakt jaarlijks een huisvestingsprogramma en –overzicht conform de reeds gemaakte afspraken. Hierbij worden de ontwikkelingen ten aanzien van passend onderwijs en de routekaart betrokken.
- Stelt een notitie op om te komen tot afspraken met de schoolbesturen over (de kwaliteit van) het onderhoud van de schoolgebouwen na de doordecentralisatie van het groot onderhoud.
- Stelt in overleg met de schoolbesturen beleidsregels op voor verhuur en medegebruik van (delen van) schoolgebouwen.

Het onderwijs:

- Draagt zorg voor uitvoering van de meerjarenonderhoudsplanning.

De voorschoolse sector:

- Draagt, voor zover van toepassing, zorg voor uitvoering van de meerjarenonderhoudsplanning.

4.4.3. Voorschoolse voorzieningen.

In 2009 zijn de peuterspeelzalen omgevormd tot peutergroepen die onderdeel zijn van de kinderopvang. Hierdoor vallen de peutergroepen, en dus ook de financiering ervan, onder de Wet Kinderopvang. Bepaalde ouders die gebruik maken van de peutergroepen kunnen dan ook een beroep doen op de toeslag. De peutergroepen worden verder gesubsidieerd door de gemeente. In een plan dat de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid na de zomer 2013 presenteert staat dat kinderopvang en peuterspeelzalen zullen worden samengevoegd. Zowel werkende als niet-werkende ouders krijgen daarbij recht op twee dagdelen kinderopvangtoeslag voor alle kinderen tot vier jaar. Op dit moment is het plan nog niet concreet uitgewerkt. Deze ontwikkeling moet worden afgewacht.

De deelname aan de peutergroepen is de afgelopen tijd gedaald. Dit kan het gevolg zijn van het feit dat ouders meer gebruik gingen maken van kinderopvang, omdat dit goedkoper was. Dit is echter gissen. De JGZ heeft als basistaak ouders te wijzen op het belang van peutergroepen en het indiceren van peuters voor voorschoolse educatie. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst VVE, zoals vermeld in hoofdstuk 4.2.1. De verwachting is dat hierdoor het bereik van de peutergroepen zal toenemen.

De gemeente kan ouders van 2 jarigen wijzen op het belang van deelname aan een peutergroep.

In 2012 is er onderzoek uitgevoerd naar de kostprijsontwikkeling van de peutergroepen. Dit om te bekijken of de huidige subsidiesystematiek (exploitatie subsidie) gehandhaafd kon worden of dat er overgestapt zou gaan worden naar een inkoopstelsel. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de huidige exploitatie subsidie en de afspraken die zijn gemaakt over de bezetting, heeft geleid tot de meest optimale prijs-kwaliteit verhouding en dat dit niet verandert door een wijziging in de bekostigingssystematiek.

Het gemeentelijk subsidiebedrag voor de peutergroepen is de afgelopen jaren wel steeds gestegen. Het subsidieniveau van 2013 is nu als taakstellend aangemerkt. Aan Kibeo is gevraagd om aan te geven, wat hiervoor nog aangeboden kan worden.

De meeste peutergroepen zijn ondergebracht in brede scholen (9 van de 14). Eén peutergroep zit in een schoolwoning, twee zitten in een dorps huis, twee zitten bij een individuele school. Deze laatste twee betreffen de twee reformatorische peutergroepen. Voor de reformatorische groep in Borssele is hiervoor toestemming verleend, omdat deze peutergroep meedoet met het experiment "startgroepen". Voor de reformatorische groep in 's-Gravenpolder is de toestemming verleend omdat er op de bestaande locatie onvoldoende ruimte was. De gemeente is echter geen voorstander van koppeling van een peutergroep aan een individuele school. De gemeente gaat uit van algemene voorzieningen die geclusterd worden.

Afspraken.

De gemeente:

- Stelt subsidie beschikbaar voor de peutergroepen. Over de hoogte van het subsidie worden afspraken gemaakt met de aanbieder.
- Stuurt alle ouders van 2 jarige kinderen een brief over het belang van het bezoeken van een peutergroep.

De voorschoolse sector:

- Maakt inzichtelijk wat het aanbod peutergroepen is, indien het jaarlijks subsidiebedrag wordt bevroren op het niveau 2013.

4.4.4. Brede scholen.

De gemeente Borssele voert al een aantal jaren een brede school beleid, In eerste instantie is geïnvesteerd in het onder één dak brengen van voorzieningen (huisvesting). De afgelopen jaren heeft de nadruk gelegen op inhoudelijke samenwerking tussen de brede school partners en het aanbieden van buitenschoolse activiteiten. Inmiddels telt de gemeente Borssele 10 brede scholen: Borssele, Driewegen, 's-Gravenpolder, 's-Heerenhoek, Hoedekenskerke, Kwadendamme, Lewedorp, Nisse, Oudelande en Ovezande.

De uitvoering van het brede school beleid gebeurt op basis van de brede school nota "De brede scholen verbreed". Deze nota loopt 31-12-2013 af. Er is voor gekozen om geen nieuwe beleidsnota op te stellen, maar om dit onderwerp mee te nemen in de LEA.

Het brede school beleid is gericht op het verbeteren van de ontwikkelingskansen van kinderen. Aandachtspunten voor de beleidsperiode 2014 t/m 2017 zijn voortzetting van de gemeentelijke coördinatie, het buitenschools activiteiten aanbod en het verder formaliseren hiervan en uitbouw naar integrale kindcentra.

Eind 2010 is een gemeentelijke coördinator brede school aangesteld. Deze heeft tot taak het opzetten, coördineren en begeleiden van activiteiten voor de totale doelgroep van de brede school en het opzetten en in standhouden van netwerken hiervoor. In 2012 is de werkwijze geëvalueerd. Gebleken is dat het aanbod van buitenschoolse activiteiten zeer wordt gewaardeerd. Zowel scholen, ouders als kinderen zijn zeer positief. Kinderen komen nu in aanraking met activiteiten die anders niet in de dorpen georganiseerd zouden worden. Het draagt dus bij aan het verbeteren van de ontwikkelingskansen

van kinderen. De samenwerking tussen scholen en instellingen is door de interventies van de brede school coördinator versterkt. Uit ervaring weten we dat er zonder gemeentelijke coördinatie geen brede schoolactiviteiten van de grond komen en dat de contacten tussen de brede school participanten verwateren. Voortzetting van de gemeentelijke coördinatie is dan ook uitgangspunt.

De afgelopen jaren is een breed aanbod van buitenschoolse activiteiten opgezet. De organisatie rondom deze activiteiten dient verder geformaliseerd te worden d.m.v. overeenkomsten met het basisonderwijs, de kinderopvang en de aanbieders van de activiteiten. Hierin zijn de taken en verantwoordelijkheden van de diverse partijen vastgelegd.

De gemeenteraad heeft de wens uitgesproken om de brede scholen verder uit te breiden naar integrale kindcentra (IKC). De landelijke klankbordgroep IKC heeft de volgende werkdefinitie voor een IKC voorgesteld: *“een voorziening voor kinderen van tenminste 0 tot 12 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten. Alle ontwikkelingsterreinen van kinderen komen aan bod. De omgeving biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang en ontwikkeling, waarbij wel functionele specialismen zijn (inclusief taakverdeling), maar geen institutionele en organisatorische verdeling. Het centrum biedt kinderen een dagprogramma voor zolang als zij willen deelnemen, met minimale en maximale uren (maar met een ruim openingsregime). Dit betekent dat een IKC de volgende kenmerken heeft:*

- *Één directeur of leidinggevende voor de hele locatie.*
- *De instellingen zijn zoveel mogelijk geclusterd op één plek (school, psz, opvang).*
- *De instellingen zijn zoveel mogelijk onder één bestuur ondergebracht.*
- *Er wordt gewerkt vanuit één financieel kader.*
- *Er wordt gewerkt vanuit één personeelsbeleid.*
- *Ruime dagarrangementen en dagroosters.*
- *Eén pedagogisch plan.”*

Onderzocht wordt of er in Borsele mogelijkheden zijn c.q. draagvlak is voor de ontwikkeling van dergelijke centra of dat hier varianten op ontwikkeld zouden moeten worden passend bij de schaal van de Borsele dorpen. Uitgangspunt hierbij is dat de samenwerking zich niet beperkt tot het fysieke deel (huisvesting), maar juist uitgebreid wordt naar een inhoudelijke, organisatorische en/of personele samenwerking. Er is bij Kibeo inmiddels een ontwikkelfonds IKC's ingesteld. De gemeente heeft hier een bedrag van € 50.000 beschikbaar voor gesteld. Door Kibeo is eenzelfde bedrag gedoneerd en ook R&B Wonen heeft € 20.000 toegezegd. Vanuit dit fonds kunnen modellen worden ontwikkeld voor IKC's in de gemeente Borsele. Deze modellen moeten uitrolbaar zijn binnen de gemeente.

Afspraken.

De gemeente:

- Draagt zorg voor voortzetting van de gemeentelijke coördinatie brede school en het buitenschools activiteitenaanbod.
- Stelt jaarlijks een activiteitenbudget beschikbaar.
- Maakt via overeenkomsten afspraken met het onderwijs, de kinderopvang en de aanbieders van activiteiten over taken en verantwoordelijkheden bij buitenschoolse activiteiten.

Het onderwijs en de voorschoolse sector:

- Verleent medewerking aan de uitvoering van de buitenschoolse activiteiten.
- Verleent medewerking aan de totstandkoming van modellen voor IKC's in de gemeente Borsele.

4.4.5. Het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie.

Het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie is één van de verplichte onderwerpen van het jaarlijks overleg tussen gemeenten, schoolbesturen en kinderopvanginstellingen (artikel 167a van de Wet op het primair onderwijs). Bij het voorkomen van segregatie gaat het feitelijke om spreidingsbeleid. Dit om te voorkomen dat scholen overwegend of uitsluitend worden bevolkt door louter allochtone of autochtone leerlingen. Dit speelt in de gemeente Borsele echter niet of nauwelijks een rol, zodat dit geen onderwerp voor het jaarlijks overleg behoeft te zijn.

4.4.6. Afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures.

Ook dit is een verplicht onderwerp op grond van artikel 167a van de Wet op het primair onderwijs. Dit onderwerp kan gekoppeld worden aan een ander verplicht onderwerp, namelijk "evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over scholen".

In Borsele hebben we 18 basisscholen. 7 hiervan zijn openbaar, 4 rooms katholiek, 4 christelijk, 1 interconfessioneel en 2 reformatorisch. Deze scholen zijn verspreid over de Borselse dorpen. In de meeste dorpen is sprake van één basisschool. Alleen in Borsele, Heinkenszand en 's-Gravenpolder zijn meerdere basisscholen aanwezig. Ouders hebben de vrije keuze voor een school. Uit onderzoek is gebleken (rapport "Onderwijs Ons Goed") dat de meeste ouders kiezen voor de dichtstbijzijnde school. De kwaliteit van de school komt op de tweede plaats. Op de derde plaats staat de denominatie. Alleen voor ouders van reformatorische huize staat de denominatie op de eerste plaats bij de schoolkeuze. In de dorpen waar sprake is van één basisschool, zullen ouders dus voornamelijk kiezen voor de school in het dorp. In de dorpen waar meerdere scholen zijn, spelen andere zaken een rol bij de schoolkeuze. In deze tijd van dalende leerlingenaantallen hebben de afzonderlijke scholen belang bij het zoveel mogelijk aantrekken van leerlingen. Voorkomen moet echter worden dat scholen elkaar echt gaan beconcurreren en daadwerkelijk leerlingen gaan werven. Uiteraard staat het schoolbesturen vrij om:

- (potentiële) ouders en stakeholders informatie te verstrekken over de school, het onderwijs, het team, de tijden e.d.
- zaken te benoemen die specifiek zijn voor de schoolorganisatie zoals identiteit, methode, visie, ICT e.d.

Dit kan b.v. via schoolgids, website, informatiemateriaal in introductiepakketjes, voorlichtingsmateriaal op peutergroepen, folders e.d. Enige jaren geleden heeft de gemeente een informatieboekje "onderwijs- en opvangvoorzieningen in de gemeente Borsele" samengesteld. Hierin zijn alle scholen, peutergroepen, bso's en kinderdagverblijven opgenomen. Dit boekje is niet meer actueel.

De gemeente neemt op de gemeentelijke website een lijst op met alle scholen en opvangvoorzieningen. Via deze website is het mogelijk om door te linken naar de websites van de afzonderlijke scholen en opvangvoorzieningen.

Ten aanzien van inschrijving en toelating is de volgende afspraak bij de voorgaande LEA gemaakt: er is een gewenningsperiode van 5 dagen voorafgaande aan de 4^e verjaardag van de toekomstige leerling, te verdelen

over het tijdvak vanaf de leeftijd van 3 jaar en 10 maanden. Deze dag mag ook een woensdag zijn. De peuterspeelzalen nemen het programma dat het kind doorloopt tot aan het 4^e jaar duidelijk met de ouders door; daarbij komt uiteindelijk ook de overstap naar de basisschool ter sprake. Ouders kunnen hun eventuele wensen met betrekking tot de overstap aangeven. De scholen laten de kinderen toe in overleg tussen ouders, school en waar dit van toepassing is, de peuterspeelzaal. Een vroege beëindiging van de peuterspeelzaalperiode (verscheidene weken vóór het vierde jaar) van het kind dient vermeden te worden. Voorts was afgesproken dat scholen onderling contact hebben indien ouders het voornemen hebben om hun kind tussentijds op een andere school in te schrijven. Deze afspraken kunnen blijven staan.

Ten aanzien van een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen, zijn tot op heden geen specifieke afspraken gemaakt. Het is de vraag of dit nog noodzakelijk is, gelet op de ontwikkelingen in het kader van passend onderwijs. Vanaf 1 augustus 2014 zijn scholen verplicht een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarom gaan schoolbesturen in de regio samenwerken. Niet elke school hoeft alle kinderen op te vangen. Kan een school geen passend onderwijs geven, dan wordt binnen het samenwerkingsverband een andere school gezocht die dit wel biedt. De samenwerkende scholen leggen de afspraken minstens eens in de 4 jaar vast in een ondersteuningsplan. Hierin staat onder meer hoe de scholen:

- het passend onderwijs in hun regio inrichten;
- het geld voor extra ondersteuning besteden;
- leerlingen naar het speciaal onderwijs verwijzen;
- ouders informeren.

Dit zal verder worden uitgewerkt bij het passend onderwijs.

De gemeente stuurt ieder jaar een brief aan de ouders van 3 jarigen om alvast een keuze te maken voor een school voor hun kind. Hierbij wordt een lijst meegestuurd met alle scholen en de opvangvoorzieningen in de gemeente. Voorts worden de ouders in de brief (nogmaals) gewezen op (het belang van) de peuterspeelzalen en op het Centrum voor Jeugd en Gezin. In 's-Gravenpolder en Heinkenszand wordt ieder jaar door de gemeente een scholenroute georganiseerd. Ouders van toekomstige leerlingen worden uitgenodigd om georganiseerd de in het dorp aanwezige scholen en opvangvoorzieningen te bezoeken. Het is van belang dat de scholen onderling afstemmen over de wijze van presentatie op deze dag.

Afspraken.

De gemeente:

- De gemeente neemt op de gemeentelijke website een lijst op met alle scholen en opvangvoorzieningen. Via deze website is het mogelijk om door te linken naar de websites van de afzonderlijke scholen en opvangvoorzieningen.
- Stuurt ouders van 3 jarigen een brief voor het maken van een schoolkeuze.
- Organiseert jaarlijks in 's-Gravenpolder en Heinkenszand een scholenroute.

Het onderwijs:

- Levert informatie aan over hun scholen voor het informatieboekje, conform het door de gemeente gemaakte format.
- Handelt bij het verstrekken van informatie voor (toekomstige) ouders en bij inschrijving en toelating van leerlingen conform hetgeen onder hoofdstuk 4.4.6 van deze LEA is gesteld.
- Werkt voor zover het betreft Heinkenszand en 's-Gravenpolder mee aan de scholenroute. De scholen stemmen onderling af over de wijze van presenteren.

De voorschoolse sector:

- Levert informatie aan over de peutergroepen, bso's en kinderdagverblijven voor het informatieboekje, conform het door de gemeente gemaakte format.

4.4.7. Kwaliteit bewegingsonderwijs.

In het kader van het breedtesportproject Borsele Beweegt is nadrukkelijk aandacht besteed aan de kwaliteit van het bewegingsonderwijs. Destijds is voor alle scholen de zogenoemde Zeeuwse Methode Bewegingsonderwijs aangeschaft. Bij de introductie van deze methode zijn de scholen intensief begeleid door de coördinator bewegingsonderwijs van de gemeente. Om uiteenlopende redenen hebben de scholen afgelopen jaar een andere methode voor het bewegingsonderwijs aangeschaft (Basislessen Bewegingsonderwijs). Bij de introductie en uitvoering van deze methode kunnen zij ook nu rekenen op begeleiding vanuit de gemeente, weliswaar in beperkte(re) mate.

De staatssecretaris van onderwijs streeft er naar om meer gymlessen in het primair onderwijs te realiseren. Op dit moment is hierover niet meer bekend. Deze ontwikkeling wordt afgewacht.

Afspraken.

De gemeente:

- Stelt ambtelijke uren ter beschikking voor begeleiding van scholen bij het bewegingsonderwijs

4.5. Doorlopende leerlijnen voorschools-PO-VO

Leerlingen hebben er baat bij als er doorlopende leerlijnen gerealiseerd zijn binnen de diverse fases. Een doorlopende leerlijn verkleint de kans op uitval en het oplopen van achterstanden. Het Regionaal Bureau Leerplicht speelt met name in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs een signalerende en corrigerende rol. De doorlopende leerlijn vanaf het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs is een onderwerp voor de Regionale Educatieve Agenda.

Voorschools - basisonderwijs:

Eén van de kerndoelen bij de voor- en voorschoolse educatie is de doorgaande lijn tussen de voorschoolse en voerschoolse fase. Als middel wordt hiervoor de KJK-registratie gebruikt. Afgesproken is dat er een warme overdracht plaatsvindt van peuters van de voorschoolse periode naar de basisschool.

Basisonderwijs – voortgezet onderwijs:

De overdracht van leerlingen van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs is de verantwoordelijkheid van het onderwijs. Kinderen dienen een opleiding te kiezen die bij hun capaciteit en talenten ligt. Een goed advies vanuit het basisonderwijs is hierbij onontbeerlijk.

Afspraken:

De gemeente:

- Maakt afspraken over de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschoolse fase.
- Volgt de inzet van RBL, met specifieke aandacht voor de preventie verzuimaanpak MBO.

Het onderwijs:

- Zorgt voor goed advies over passend vervolgonderwijs voortgezet onderwijs.
- Zorgt voor een overdracht van (zorg)leerlingen van basis- naar voortgezet onderwijs.

De voorschoolse sector:

- Zorgt voor een warme overdracht van alle peuters naar het basisonderwijs.

4.6. Financiële paragraaf.

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de gemeentelijke budgetten die in de beleidsperiode beschikbaar zijn voor de uitvoering van de gemeentelijke afspraken in de LEA. Hierbij wordt wel een voorbehoud gemaakt. In de LEA zijn allerlei ontwikkelingen vermeld. Deze ontwikkelingen staan niet stil. Indien afspraken moeten worden aangepast in verband met deze ontwikkelingen, zal er ook opnieuw gekeken moeten worden naar de bijbehorende budgetten. Verder is het niet ondenkbaar dat er op gemeentelijk niveau bezuinigd moet worden. Of de genoemde beleidsvelden daar bij betrokken worden is op dit moment onduidelijk. Indien de kosten niet direct gerelateerd zijn aan de jeugd en onderwijs, zijn deze buiten beschouwing gelaten.

Zorg in en om de school

Onderwerp	2014	2015	2016	2017
Centrum voor Jeugd en Gezin	€ 558.478*	€ 558.478*	€ 558.478*	€ 558.478*
Uitvoeringskosten decentralisaties	€ 28.557 in 2013	0	0	0
Leerlingenvervoer	€ 385.565	€ 385.565	€ 385.565	€ 385.565
Preventieactiviteiten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Brede Impulsregeling combinatiefuncties weerbaarheid	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800
Extra bijdrage weerbaarheid	€ 180			
Subsidie schoolbegeleiding	€ 98.708	€ 98.708	€ 98.708	€ 98.708

* Dit betreft het gehele budget voor de uitvoering van de CJG-taken, inclusief ZAT-bijdrage en JGZ begroting

Onderwijsachterstandenbeleid

Onderwerp	2014	2015	2016	2017
Brede Doeluitkering Onderwijsachterstandenbeleid*	€ 38.181	€ 38.181	€ 38.181	€ 38.181
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbudget	€ 81.618	€ 81.618	€ 81.618	€ 81.618

*De brede doeluitkering (BDU) ontvangen we tot en met 2014. Voor de jaren daarna is het onduidelijk of en welke bijdrage we hiervoor ontvangen.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Onderwerp	2014	2015	2016	2017
Leerplicht en schoolverzuim	€ 62.663	€ 62.663	€ 62.663	€ 62.663

Basis jeugdbeleid

Onderwerp	2014	2015	2016	2017
Onderwijshuisvesting (onderhoud)*	€ 360.461	€ 194.739	€ 50.354	€ 3.555
Subsidie peutergroepen	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000
Brede school	€ 16.978	€ 16.978	€ 16.978	€ 16.978
Ontwikkelingsfonds IKC's **	€ 50.000			

* Dit betreft alleen de kosten voor groot onderhoud. Indien dit onderhoud vanaf 2015 wordt doorgedecentraliseerd naar de schoolbesturen, komen deze bedragen te vervallen. Naast de kosten voor groot onderhoud heeft de gemeente ook nog kapitaallasten en kosten voor verzekering van de gebouwen. Deze twee laatste kostenposten zijn hier buiten beschouwing gelaten.

** Dit bedrag is in 2013 éénmalig beschikbaar gesteld.

Doorlopende leerlijnen

Hier zijn geen gemeentelijke kosten mee gemoeid. De lasten voor het RBL en VVE zijn verwerkt in eerdere paragrafen.